

ALGEMEEN BEHEERSCOMITE

VOOR HET SOCIAAL STATUUT DER ZELFSTANDIGEN

Opgericht bij de wet van 30 december 1992

Jan Jacobsplein, 6
1000 Brussel
Tel.: 02 546 43 40
Fax: 02 546 21 53

ABC Verslag 2010/02

Brussel, 6 oktober 2010

Verslag 2010/02

Verslag aan de regering betreffende de begroting 2011 en de meerjarenramingen 2012 – 2014

In overeenstemming met artikel 111, 2° van de wet van 30 december 1992 houdende sociale en diverse bepalingen, legt het Algemeen Beheerscomité voor het sociaal statuut der zelfstandigen zijn verslag betreffende de begroting 2011 en de meerjarenramingen 2012 - 2014 voor aan de regering.

Dat verslag werd goedgekeurd tijdens de plenaire vergadering van 6 oktober 2010.

In het kader van het huidig Verslag wenst het Comité de aandacht te vestigen op de volgende elementen:

1. **Opmerkingen bij de opmaak van technische ramingen van de begroting 2011 van september 2010 en van de meerjarenramingen 2012 – 2014 van juni 2010**

Het Comité preciseert vooreerst dat het huidig Verslag voor de begroting 2011 uitgaat van de technische ramingen van de begroting 2011 van september 2010. De cijfers in deze begrotingsoefening houden rekening met de input van andere diensten dan de dienst Financiën van het RSVZ en met de parameters vermeld in de economische begroting van het Federaal Planbureau van 15 september 2010.

Voor deze begrotingsoefening is de dienst Financiën uitgegaan van de richtlijnen van de FOD Budget en Beheerscontrole betreffende een actualisering van de budgettaire ramingen voor 2010 en 2011, die ontvangen werden op 14 september 2010. Voor de meerjarenramingen 2012-2014 werd uitgegaan van de richtlijnen van de Ministerraad van 29 april 2010 betreffende "een actualisering van de ramingen 2010, een voorafbeelding van de begroting 2011 bij ongewijzigd beleid, en de meerjarenramingen 2012-2014."

Het Comité stelt dat:

- het eindresultaat van de technische ramingen van de begroting 2011 leidt tot een positief saldo van 65.810.168 €, terwijl

- de geconsolideerde resultaten van de meerjarenramingen 2012-2014 tot een negatief saldo leiden. Er moet evenwel op gewezen worden dat er voor de meerjarenramingen nog een aantal gegevens niet gekend zijn, onder meer betreffende de economische situatie. Hierbij dient opgemerkt dat de dienst Financiën van het RSVZ in het kader van de meerjarenramingen voor de ontvangsten uit de sociale bijdragen van de zelfstandigen een inningspercentage van 98,97% gebruikt heeft (nl. het gemiddelde van het inningspercentage van 2005–2009).

2. De ontvangsten

a) Algemeen

Het Comité wijst erop dat de ontvangsten die in de technische ramingen van de begroting 2011 zijn opgenomen, naar boven werden herzien met 8.722.148 € in vergelijking met de 2de herziening van de voorafbeelding van de begroting 2011. Dit is hoofdzakelijk te wijten aan een stijging van de ontvangsten uit de alternatieve financiering (+ 4.582.438 €).

b) Rijkstoelage

Parallel met de betaling van de klassieke jaarlijkse rijkstoelage, heeft de regering een bijzondere toelage toegekend voor het jaar 2010 (255.238.200 €) en voor het jaar 2011 (277.044.000 €). Die bijzondere toelage wordt bijgevolg niet opgenomen in de meerjarenramingen.

Het Comité is van mening dat het einde van de toekenning van deze bijzondere toelage het tekort verklaart dat in het eindresultaat van de meerjarenramingen verschijnt (-227.492.881 € in 2012, -256.322.307 € in 2013 en -265.625.175 € in 2014).

Daarom meent het Comité dat een bijzondere toelage ook voor de jaren 2012 en volgende toegekend zou moeten worden om ervoor te zorgen dat het financieel evenwicht in het stelsel gevrijwaard wordt.

c) Financiële opbrengsten

Het Comité vraagt om te onderzoeken of het beheer van de financiële producten nog verder zou kunnen geoptimaliseerd worden.

Het Comité merkt ook op dat de regering beslist heeft om de opbrengsten uit het Fonds voor de toekomst van de geneeskundige verzorging in 2010 en 2011 toe te wijzen aan het globaal beheer van werknemers en zelfstandigen maar dat deze opbrengsten vanaf 2012 terugkomen naar het Fonds voor de toekomst van de geneeskundige verzorging (zie punt 4. Fonds voor de toekomst van de geneeskundige verzorging).

3. De te financieren behoeften

a) Algemeen

Het Comité wijst erop dat de te financieren behoeften die in de technische ramingen van de begroting 2011 zijn opgenomen, naar boven werden herzien in vergelijking

met de 2de herziening van de voorafbeelding van de begroting 2011, behalve de ramingen van de uitgaven betreffende geneeskundige verzorging.

b) De pensioenen

Het Comité wijst er vooreerst op dat de ramingen van de pensioenuitgaven in de begroting 2011 naar boven werden herzien en dat die tendens zich in de meerjarenramingen voortzet. Het Comité stelt anderzijds vast dat het bedrag van de welvaartsenveloppe 2011-2012 voor de minimumpensioenen daalt (ten opzichte van 2009-2010). Dit is een eigenaardige vaststelling die verder onderzoek vergt.

Hoewel het Comité verheugd is dat het bedrag van het minimumpensioen van de zelfstandigen hoger geworden is dan het bedrag van de IGO, stelt het ook vast dat er nog steeds een probleem blijft bestaan.

De IGO - een bijstandspensioen - wordt immers toegekend als de inkomsten van de aanvrager een bepaald bedrag niet overschrijden. Om die inkomsten te berekenen, wordt 90% van het werkelijk betaalde bedrag van het rustpensioen in aanmerking genomen. Dat betekent dat sommige personen die een minimumpensioen zelfstandige genieten ook nog steeds van de IGO kunnen genieten. In de praktijk zal een verhoging van het minimumpensioen zelfstandigen daardoor slechts weinig impact hebben voor sommige rechthebbenden, aangezien deze verhoging via een systeem van communicerende vaten opgeheven wordt door een daling van het bedrag van de IGO.

Om bijgevolg te vermijden dat een bijstandspensioen overheerst op een pensioen dat resulteert uit betaling van sociale bijdragen door de zelfstandige, pleit het Comité ervoor dat het bedrag van het minimumpensioen zelfstandigen automatisch ten minste 10% hoger zou liggen dan het bedrag van de IGO.

Het Comité meent eveneens dat de besparingen die aldus in het stelsel van de IGO gerealiseerd worden integraal zouden moeten terugvloeiën naar het sociaal statuut van de zelfstandigen.

Het Comité herinnert er ten slotte aan dat het bedrag van de zelfstandige minimumpensioenen nog altijd lager is dan dat van het minimumpensioen van de werknemers en blijft erop aandringen om dat verschil weg te werken.

c) De geneeskundige verzorging

In de technische ramingen van de begroting 2011 wordt een bedrag van 45.000.000€ in mindering gebracht van de te financieren behoeften, om tot het evenwicht van de sociale zekerheid bij te dragen. Het Comité acht het wenselijk dat de regering ook een dergelijke maatregel zou nemen voor de volgende jaren.

Bovendien stelt het Comité een aanzienlijke toename vast van de reserves bij het RIZIV inzake geneeskundige verzorging. In dat kader is het Comité van mening dat de wettelijke groeinorm van 4,5% (zonder inflatie) inzake geneeskundige verzorging onhoudbaar is, vooral gelet op de huidige economische en budgettaire omstandigheden.

Gezien we ons momenteel echter in lopende zaken bevinden en er dus geen wetwijziging kan plaats vinden moeten we noodgedwongen de 4,5% toepassen. Als

dit wordt toegepast is er naast de bedragen voor het toekomstfonds (284 miljoen euro), het evenwicht van de sociale zekerheid/sociaal statuut zelfstandigen (450 miljoen euro) en de stabiliteitsprovisie (50 miljoen euro) nog een extra marge beschikbaar van 370 miljoen euro. Vanuit het ABC wordt uitdrukkelijk gevraagd om dit bedrag niet uit te geven en het toe te voegen aan het evenwicht van de sociale zekerheid/sociaal statuut zelfstandigen (450 miljoen euro + 370 miljoen euro = 820 miljoen euro) zodat op die manier de rijkstoelage of de lening aan de sociale zekerheid kan verminderd worden en we zo bijdragen aan de besparingsoperatie die de overheid moet doorvoeren.

d) Het Asbestfonds

Met toepassing van artikel 99 van de programmawet van 23 december 2009 werd een bedrag van 100.000 euro vastgelegd in het kader van de financiering van het Asbestfonds in 2010. De betaling moet gebeurd zijn ten laatste op 31 december 2010.

Voor het einde van het jaar 2010 moet een nieuwe beslissing worden genomen over het al dan niet toewijzen van een bedrag voor het jaar 2011 en de volgende jaren. Indien er geen maatregel wordt genomen vóór 31 december 2010 zal hetzelfde bedrag toegewezen worden als in 2007, nl. 750.000 €.

Volgens de laatste gegevens die op datum van 30 juli 2010 van het Asbestfonds werden verkregen,

- heeft het Asbestfonds sinds januari 2008 aan 3 zelfstandigen een vergoeding uitgekeerd voor asbestose (nl. 1 geval in 2008, 2 gevallen in 2009 en geen enkel geval tijdens het eerste semester 2010);
- bedroegen de uitgaven van het Asbestfonds voor de vergoedingen van de asbestose van de zelfstandigen 53.219 € tussen 1 januari 2008 en 30 juni 2010 (29.323,20 € in 2008, 19.219,80 € in 2009 en 4.776,00 € voor het eerste semester 2010).
- bedraagt het bedrag dat sinds 2007 gefinancierd wordt door het globaal beheer van de zelfstandigen 1.050.000 € (indien men rekening houdt met de betaling die in 2010 zal gebeuren) en
- schat het Fonds dat er voor het jaar 2010 en 2011 2 of 3 gevallen van asbestose zullen zijn.

Uit deze gegevens kan men afleiden dat:

- er weinig gevallen zijn van asbestose bij de zelfstandigen, zeker in vergelijking met het totaal aantal dossiers die door het Fonds behandeld worden. Zo preciseerde de minister van Sociale Zaken in het kader van een antwoord op een parlementaire vraag (vraag 4-5308 van 7 december 2009) het volgende (op 2 maart 2010): "In 2009 hebben 773 asbestosedossiers aanleiding gegeven tot 621 beslissingen waarvan 91 positieve beslissingen tussen 1 januari 2009 en 6 november 2009 (80 rentetoekeningen en 11 kapitaaltoekeningen)".
- het gestorte bedrag van 100.000 € zeker niet integraal zal gebruikt worden in 2010 en
- de realisaties ver beneden de gefinancierde bedragen liggen.

In de voorgaande verslagen heeft het Comité voorgesteld om het bedrag van 100.000 € te behouden in afwachting van nieuwe gegevens.

Uit deze nieuwe gegevens blijkt echter dat er zeer weinig schadeloosstellingsdossiers zijn m.b.t. de zelfstandigen die het slachtoffer zijn van asbestose, en dat het bedrag van 100.000 € veel te hoog is ten opzichte van de realisaties.

Het Comité stelt derhalve voor dat de financiering van het Fonds op grond van het aantal werkelijk vergoede zelfstandigen zou gebeuren in 2011.

Deze financieringswijze is conform artikel 3, §2 van het koninklijk besluit van 11 mei 2007 ter uitvoering van hoofdstuk VI, van titel IV, van de programmawet (I) van 27 december 2006 tot oprichting van een Schadeloosstellingsfonds voor asbestslachtoffers. Daarin wordt immers het volgende gesteld: "Het bedrag bedoeld in §1¹ wordt bepaald in functie van het aantal zelfstandigen die getroffen zijn door asbestose dat het Asbestfonds ten laste neemt zoals dit aantal blijkt uit de beschikbare gegevens op het tijdstip van de begrotingsopmaak van het kalenderjaar X".

Tijdens zijn werkzaamheden heeft het Comité eveneens nagedacht over een nieuw financieringssysteem voor het Asbestfonds door het globaal beheer van de zelfstandigen (hetgeen een wetwijziging noodzakelijk maakt). De financiering zou a posteriori kunnen gebeuren op basis van effectief gerealiseerde uitgaven. In het kader van de uitvoering van deze maatregel zou het Fonds de helft van de reeds betaalde 1.050.000 € (+/- 500.000 €) aan het globaal beheer moeten terugbetalen; het resterend bedrag zou als een prefinanciering kunnen beschouwd worden van de a posteriori af te rekenen gerealiseerde uitgaven.

e) Welvaartsaanpassingen

Het Comité wenst eraan te herinneren dat het, overeenkomstig de wet betreffende het generatiepact, een advies zal uitbrengen (samen met de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven) over de aanpassing van de sociale uitkeringen aan de welvaartsevolutie voor de jaren 2011 en 2012.

4. Fonds voor de toekomst van de geneeskundige verzorging

In het kader van de technische ramingen van de begroting 2011 zijn de financiële opbrengsten die als ontvangsten worden opgenomen (punt I. 5 van de evenwichtstabel), samengesteld uit de volgende 2 posten: de financiële opbrengsten van het globaal financieel beheer en de financiële opbrengsten die door het Fonds voor de toekomst van de geneeskundige verzorging worden opgeleverd.

Vanaf 2012 en voor de meerjarenramingen zijn de interesten die door het Fonds voor de toekomst van de geneeskundige verzorging worden opgeleverd, opgenomen in de "Rubriek VII. Fonds voor de toekomst van de geneeskundige verzorging – Ontvangsten – 2. Interesten" (en niet langer in de rubriek "I. Ontvangsten – 5 –

¹ "Het Asbestfonds wordt vanaf 1 april 2007 gefinancierd door het globaal financieel beheer in het sociaal statuut der zelfstandigen ingevoerd door het koninklijk besluit van 18 november 1996 strekkende tot invoering van een globaal financieel beheer in het sociaal statuut der zelfstandigen, met toepassing van hoofdstuk I van titel VI van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels, ten belope van een jaarlijks bedrag dat bepaald wordt bij dit artikel."

Financiële opbrengsten – b) Fonds voor de toekomst van de geneeskundige verzorging").

Het Comité is van mening dat de interesten die door het Fonds worden opgeleverd ook vanaf 2012 naar de globale beheren terug zouden moeten keren.

5. Besluit

Het Algemeen Beheerscomité voor het sociaal statuut der zelfstandigen verheugt zich over de diverse recente verbeteringen die aan het sociaal statuut der zelfstandigen werden aangebracht, in het bijzonder inzake de pensioenen. Het Comité benadrukt echter ook dat er zich in de feiten nog steeds een nadeel voordoet tegenover de IGO. Dit kan alleen opgelost worden door het bedrag van het minimumpensioen voor zelfstandigen automatisch 10% hoger te leggen dan het bedrag van de IGO. De besparingen die door de verhoging van het minimumpensioen ontstaan in het stelsel van de IGO zouden anderzijds integraal moeten terugkeren naar het sociaal statuut van de zelfstandigen.

Het Comité vraagt de regering om de geleverde inspanningen voort te zetten en daar ook de nodige financiering voor te voorzien. Daarbij wijst het erop dat de sociaal-economische situatie van de zelfstandigen geen marge overlaat om een toevlucht te nemen tot een nieuwe verhoging van de sociale bijdragen. Anderzijds is het sociaal statuut der zelfstandigen een "sober" stelsel waarin men moeilijk besparingen aan de uitgavenzijde kan doen.

Bovendien willen de leden met dit verslag continuïteit en stabiliteit in de sociale uitgaven bewerkstelligen, zodat:

- er een evenwicht blijft tussen de noodzakelijke sociale uitgaven in de verschillende sectoren van de sociale zekerheid en;
- er geen afbreuk wordt gedaan, zeker in deze periode van economische crisis, aan de noodzakelijke initiatieven om de economie en de tewerkstelling te ondersteunen.

Namens het Algemeen Beheerscomité voor het sociaal statuut der zelfstandigen, op 6 oktober 2010:

Muriel GALERIN
Secretaris

Anne VANDERSTAPPEN,
Voorzitter